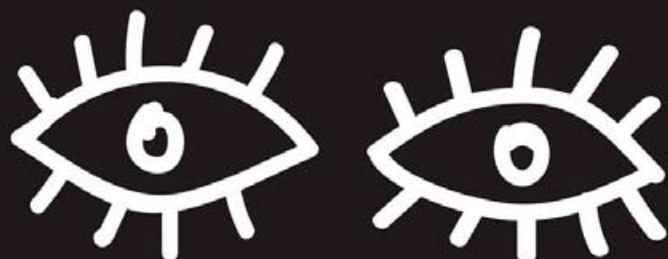

JÁN BABARIK

TRIPLOVIA

MARENČIN PT

Triplovia

Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia

u. fond
na podporu
umenia

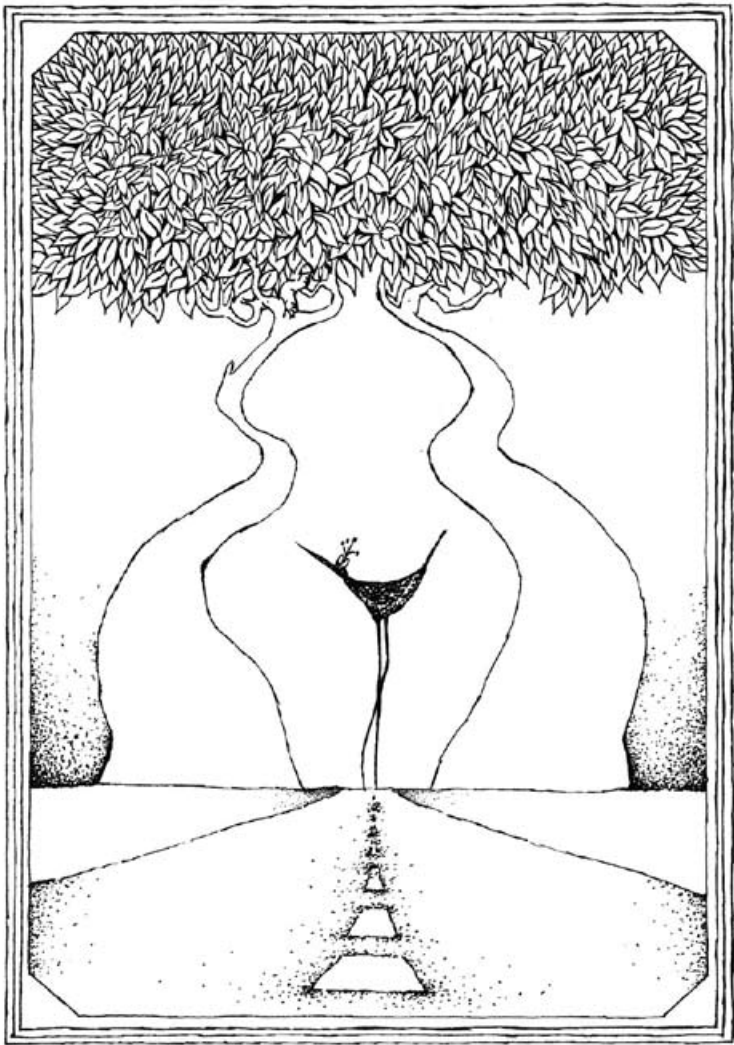
© Ján Babarík, 2020
© Marenčin PT, spol. s r. o., Bratislava, 2020
Jelenia 6, 811 05 Bratislava
marenčin@marenčin.sk www.marenčin.sk
Illustration © Michal Šplho
Cover illustration © Michal Šplho
Cover © Marenčin Media, 2020
Layout © Marta Blehová, 2020
874. publikácia
1. vydanie

ISBN 978-80-569-0652-1 (viaz.)
ISBN 978-80-569-0653-8 (ePDF)
ISBN 978-80-569-0654-5 (ePub)

Ján Babarík

Triplovia

MARENČINPT

Triplovia.sk (1)

Koruny stromov sa nad cestou takmer spájali a uličkou medzi nimi sa predieral stĺp mesačného svetla. Prešiel som poslednou prudkou zákrutou pred vrcholom Sorošky, preradil do trojky a natiahol sa za cigaretami. Vtedy do kužeľa mojich svetiel čosi spadlo zo stromu a hoci som takmer okamžite skočil na brzdu, narazil som do toho. S ohlušujúcim rachotom mi to preletelo cez pravú stranu auta a pristálo kdesi v tme za mnou. Po pár metroch sa mi podarilo zastaviť, síce trochu šikmo, ale stále ešte v mojom jazdnom pruhu. Ostal som sedieť, snažiac sa uvoľniť kĺče v prstoch. Sústreďoval som sa na svoje paralyzované ruky, aby som oddialil riešenie nepríjemného problému – nielenže som si práve poškodil auto, ale neskoro v noci som v pustom lese ešte aj zrazil tripla.

Novej situácii však bolo treba čeliť. Vystúpil som do chladnej noci a pozrel sa dozadu. Pravdupovediac, nemal som v úmysle pomáhať, skôr som len nakrátko podľahol akejsi v génoch zakódovanej civilizačnej povinnosti. Keby niečo, nikto nemôže povedať, že som len tak zdrhol.

Mesiac a hviezdy osvetľovali tmavú cestu a na jej okraji, asi pätnásť metrov za autom, som zbadal ležiacu, do kĺbka skrútenú postavu. Tripl. Zletel mi zo stromu rovno pod kolesá. Išiel som rýchlo, to je pravda. Ale uznajte, kto mu kázal motať sa nad cestou o pol tretej v noci? S úľavou som zbadal, že sa postava pohla a dlhými rukami sa začala dvíhať.

Z lesa sa ozvali vzdialené výkriky ďalších triplov. Asi hľadali toho, ktorého som prešiel. Podľa nervozity v ich hlasoch som vytušil, že počuli pískanie mojich gúm a tušia, čo sa stalo. To tie

opice vari nespia, alebo čo? Pred tromi či štyrmi mesiacmi som písal reportáž o chlapíkovi, ktorý kdesi na Považí prešiel malého tripla. Decko. Spadlo mu zo stromu pod kolesá tak ako mne. Chlapík zastal, snažil sa pomôcť a dieťa odviezť do nemocnice, lenže dospelí triplovia ho na mieste zabili. Normálne ho tam zlynčovali, pritom to ani nebola jeho chyba, chápete? Čo sa majú čo decká hrať cez deň nad cestou?

Hlasy sa približovali, minúta-dve a budú pri mne. Zrazený tripl sa hýbal, očividne žil, o čom som sa ako slušný človek presvedčil a tým som považoval svoju občiansku povinnosť za splnenú. Je čas zmiznúť. Nasadol som do auta a naštartoval. Môžete si myslieť, že som rasista a nebudem vám to zazlievať. Ja sa nehrám na farizejského milovníka tejto prapodivnej ľudskej odnože. Teda... Keď som sám, tak sa na nič nehrám. A teraz ruku na srdce – koľkí z vás by boli radšej, keby triplovia na Slovensku nežili? Ja určite. A to idem do Košíc, lebo – a to sa podržte – píšem reportáž o pokojnom spolunažívaní triplov s nami. S populáciou sapiens.

Keď som bol mladý, bežne sa ľudia delili na normálnych a triplov. Ale svet sa zmenil, musíme sa aj my. Potom sme nejaký čas boli *pôvodní*, čo sa mi tiež videlo prijateľné, lenže svetový úradnícky kolos sa nevedel dohodnúť, ako v takomto prípade nazvať triplov. Nepôvodní? Ako živočíšny druh boli predsa rovnako starí ako my. Potom sme dlho boli väčšinoví a oni menšinoví, lenže to sa s odstupom času tiež neukázalo ako korektné. V anglicky hovoriacich krajinách nás dodnes volajú *common people*, bežní ľudia.

V posledných rokoch sa smieme nazývať sapiens, zatiaľ čo oni sú stromoví. Tree people. Aj tak ich všetci voláme triplovia (to v našich končinách nie je odvodené od tree people, ale od kripel, a preto to nemajú radi) a seba považujeme jednoducho za ľudí. Pôvodných, normálnych, väčšinových, bielych, čiernych, žltých, strakatých, jednoducho za ľudí kráčajúcich.

Ale o tej reportáži som chcel. Mám to napísať z viacerých pohľadov, ale v podstate to má vyznieť v prospech triplov. Má to ukázať, že sa tu všetci bohovsky milujeme a jedni bez druhých by

sme boli stratení. Je to na objednávku, čo si budeme nahovárať. Zaplatia mi za to, tak im to ušijem na mieru.

Okrem toho, ja nie som až taký mrchavý ako moje myšlienky. Myslím to úprimne, čo vám tu hovorím, ale to je skôr folklór ako hnev. Chápete, ako to myslím? Keď prší, poviete poondiaty dážď. Keď sneží, tak je to poondiaty sneh. Pritom k tomu dažďu alebo snehu necítite nenávisť, máte len chuť si uľaviť. Poondiati triplovia.

Včera som bol v Trnave. Na Univerzite Cyrila a Metoda tam študuje viac ako sto triplov, pričom na všetkých ostatných slovenských univerzitách ich je dokopy okolo tristo. Dobré, čo? Dokonca aj nový rektor politológie je tam tripl. Nejaký profesor Dovalský. Mali by ste ho vidieť, ako sa potáca po chodbách fakulty s rukami skoro až po zem ako gorila. To je strašná psina vidieť tripla v obleku. Zovšadiaľ mu trčia ryšavé chlpy, ktoré na tej ich bledej koži vyzierajú ako slama. A k tomu krátke nohy, dlhý trup a ručiská hádam poldruha metra dlhé. Hotové šimpanzy. No dobre, viem, hlavy majú ako ľudia, s tou srstou to dnes už tiež nie je také divoké ako na stredovekých freskách, ale prečo im nepridať?

Inak, postrehli ste tú srandu? Lebo málokto to postrehol, urobili to úplne v tichosti. Kedysi sme sa učili, že Homo sapiens a Pan arboreus, teda šimpanz stromový, sa pred 6 miliónmi rokov oddelili od spoločného predka. Na konci vývoja vetvy sapiens sme sa my, u nich to bolo veselšie, dlho vyvíjali ako opice, až asi pred miliónom rokov sa od šimpanza bonobo oddelilo niečo, čomu rástol mozog a inteligencia. Začal vznikať človek stromový, Homo arboreus. A teraz tá slúbená sranda: Ešte nedávno bol latinský názov šimpanza bonobo Pan arboreus. Hej? Šimpanz stromový. Dnes už je to Pan paniscus, šimpanz trpasličí. A človek stromový už nie je Homo arboreus, ale Homo arboreus sapiens. Už nevedia čo urobiť, aby boli všetci happy. Myslia si, že keď chvost psa premenujú na nohu, tak bude mať pes päť nôh?

Tie milióny rokov oddeleného vývoja sa nedajú preskočiť zmenou názvoslovia. Ešte pred päťsto rokmi sa na triplov vo väčšine Európy normálne poľovalo, ako na diviaky alebo na bažanty. Kto zabil tripla v cudzom chotári, bol pytliak, nie vrah.

Postupne ich naši predkovia začali považovať za ľudí, predávali im lesy, aby si v korunách stromov mohli budovať dediny a mestá, obchodovali s nimi, bok po boku bojovali vo vojnách a čo ja viem, čo ešte. Inak, minule bol zaujímavý dokument na Discovery. Viete, čo najviac pomohlo triplom v zrovnoprávnení sa s nami? Kurvy. Vážne, nesrandujem. V stredoveku sa ako huby po daždi rozmohli bordely s triplicami. A aby sa urodzení páni necítili ako úchyláci, začali presadzovať myšlienku, že triplovia sú tiež ľudia.

Nevravím, že ich treba nejakým spôsobom... že sa ich treba akože zbaviť alebo čo. Len si myslím, že s tou podporou a korektnosťou to netreba preháňať. Všetko treba dávať v správnom množstve – príliš veľa škodí v konečnom dôsledku viac ako príliš málo. Všetka tá zmena názvov... Viete, to je strašne plytké. Je to len palica na zlého psa. Lenže lásku zlého psa si bitkou nezískate. Možno to bez toho nejde, neviem, nehádam sa.

Chcem povedať toto: Môj starý otec, keď bol v mojom veku, videl živého tripla možno desaťkrát do roka. Ja mám možno desaťkrát do roka deň, keď žiadneho nevidím. A kto ich bude živiť o pár rokov? Robiť sa im nechce, že vraj je neľudské nútiť ich chodiť po zemi, ale to máme začať stavať fabriky na stromoch? Nebojte sa, keď si treba ísť po podporu, tak sa prechádzajú po mestách ako primadony. Ale keď treba ísť do práce, tak ani bohovi. To im už chôdza po zemi spôsobuje bolesti. Vedia sa len vyvalovať na konároch, plúť po chodcoch a vykrádať záhrady.

Zaradil som jednotku a chcel som prudko vyraziť. Bol som pripravený bez výčitiek opustiť miesto činu. Vtedy som kútkom oka zazrel niečo, z čoho ma skoro porazilo. Ten zrazený tripl stál ani nie pol metra od môjho spusteného okna, v predklone, s rukami zapretými do kolien a díval sa na mňa. Videl som len dlhé spustené vlasy a odraz mesiaca v tých zverských upírích očiach. Zasekol sa mi dych a na okamih som zamrzol. Vzápätí som dupol na plyn, ale prirýchlo som pustil spojku. Auto skočilo meter či dva dopredu ako chromý jazdecký kôň a zdochlo. Tak toto bude zlé.

„Pomoc,“ ozval sa do ticha tripl slabým, ženským hlasom. Triplica? Prinútil som sa pozrieť do spätného zrkadla. Skutočne,

bola to žena. Už som to videl celkom jasne. Vyklonil som sa z okna a pozrel na ňu. Mesiac svietil ako neónka, presvecoval jej tenké letné šaty, pod ktorými som videl obrysy prs a bokov. Krátke hladké nohy, ktoré jej vyliezali spod šiat, mala doráňané a krvavé. Čierne krvavé flaky som jej videl aj na tvári a na rukách. Aj tmavé vlasy mala miestami lesklé od niečoho mokrého, čo mohla byť len krv.

„Pomôžte mi,“ povedala slabým hlasom.

„To vás som prešiel?“ spýtal som sa ako idiot. Mlčala, zdalo sa mi, že prikývla. Vystúpil som z auta. Keď raz zrazíte človeka a ten vás žiada o pomoc, jednoducho nemôžete len tak mávnuť rukou a odísť.

„Čo vás bolí?“

Pozeral som jej do očí... Bolo to zvláštne, jakživ som nevidel takú peknú triplicu. Niežeby neboli medzi nimi pekné ženy, našli sa, čoby nie. Ale vždy ma odpudzovali tie ich chlpaté nohy a ruky. A svaly, najmä na rukách. To som neznášal, keď som videl niekde triplicu v letných šatách a na bicepsoch mala žily ako roxory. Táto bola iná, akoby ani neprežila celý život na stromoch. Bola jemná, krehká. Fakt, nerobím si srandu, krehká triplica.

„Odveziem vás do nemocnice, ak chcete.“

„Nie! Tam nie, prosím. Domov. Chcem ísť domov.“

Rozprávala čisto, bez toho ich natvrdlého prízvuku.

„Odvezte ma domov, prosím,“ zopakovala ešte raz.

Vyzeralo to tak, že ju predstava nemocnice vyplašila. Z lesa sa ozval krik. Už boli tak blízko, že som počul, ako chodidlami a dlaňami odierajú kôru stromov.

„To sú vaši,“ povedal som. Úľava sa vo mne miešala so strachom. Rozhodne som sa tam nechcel stretnúť so skupinou neznámych triplov. „Oni sa o vás...“

Žena, alebo skôr dievčina, sa ku mne naraz pritlačila, začala prudko dýchať a snažila sa vzpriamiť.

„Rýchlo, prosím vás... oni ma zabijú... Pomôžte mi.“

Jej hlas bol taký naliehavý, strach taký úprimný a hlboký, že som o jej slovách vôbec nepochoyboval. Čo ako som sa nechcel do

ničoho zamotať, nedokázal som ju vtedy odmietnuť. Hlasy z lesa sa blížili, muselo ich tam byť najmenej päť a podľa kriku boli riadne nahnevani. Pomohol som jej do auta. Celá sa triasla a prešlo to aj na mňa. Kým som naštartoval, na cestu pred nami skočili dvaja statní triplovia. Holohlavé, hrubokrké gorily. Mal som pocit, že keby sa našťvali, tak by nás zhodili z cesty aj s autom. Prudko som šliapol na plyn a vyrútil sa rovno na nich. Niežeby som ich chcel zraziť, ale akosi podvedome som sa zľakol, že ak by som ich miňal z boku, tak by ma prevrátili. V poslednej chvíli mi napadlo, že sa neuhnú z cesty a ja budem musieť zastaviť, ak ich nebudem chcieť zraziť. Našťastie odskočili.

„Dúfam, že tu niekde nemajú auto,“ povedal som po chvíli.
„Nerád by som zažil nejakú naháňačku.“

Dievča mlčalo. Počul som, ako sa trasie, občas jej zaklepali aj zuby. Nohy mala pokrčené, akoby na sedadle čupela a nie sedela. Hladké opálené kolená sa jej leskli ako lampy.

„Je to pravda, že vás chceli zabiť?“ spýtal som sa. „Odveziem vás na políciu.“

„Videli vám značku,“ povedala.

„No a? Myslíte, že si ma potom nájdu? Kvôli tomuto?“

Pobavilo ma, že sa o mňa bojí.

„Musíme sa vrátiť. Videli vaše auto, vedia, kde som,“ povedala a vystrašene sa poobzerala, akoby na nás útočili z boku. „Budú na nás čakať. Musíme ísť opačným smerom! Určite už niekomu zavolali, kto tam na nás čaká!“

Na to zabudni, moja zlatá, pomyslel som si. Keby nebola taká pekná, taká dráždivá, asi by som ju vyložil a kašľal na ňu. Ešte mi bude hovoriť, že sa mám vrátiť! Taxikára jej budem robiť!

Šoféroval som ďalej, akoby ani nič nepovedala.

„Zastavte, prosím vás!“ vyštekla na mňa a vzápätí sa rozplakala.
„Zastavteee!“

Znenazdajky sa mňa vrhla a mal som čo robiť, aby som nevyletel z cesty. Prudko som ju odhodil na jej sedadlo. „Čo blbneš, doboha!“

„Zastavte! Ja chcem odísť!“

Začala hľadať kľučku na dverách, aby si otvorila za jazdy. Ona to myslela vážne! Pribrzdil som a vyhodil smerovku.

„Počkaj,“ povedal som. „Prejdem za túto zákrutu a zastanem. Tu nemôžem. Potom si rob, čo chceš.“

Poslúchla ma a sadla si. Nahlas smrkla a utrela si nos. Cez les prenikli záblesky svetiel protiídúceho auta. Stretnem sa s ním rovno v zákrute. Naraz sa tie svetlá roztancovali farbami policajného majáka. Uprostred zákruty som takmer narazil do policajného auta, ktoré zastalo priečne cez cestu, akoby sa snažili zastaviť nejakého gangstra. Keby som nespomaľoval kvôli jej hysterickému správaniu, asi by som ich nabral.

Z auta vyšli dvaja policajti s baterkami v rukách a signalizovali mi, aby som zastal. Keď ich uvidela, celá sa roztriasla.

„Pomáhajú našim pasákom. Oni im za to platia. V lesoch za Krásnou Hôrkou postavili bordel, kde držia dievčatá. Stromo... Triplíce. Ja som tam bola dva roky, kúpili ma od rodičov, keď som mala štrnásť, oklamali ich...“

To ti tak budem veriť, pomyslel som si. Boh vie, čo ukradla alebo je narkomanka. Jeden policajt mi zaklopal na okienko. Druhého som nevidel, asi stál niekde za nami. Stiahol som okno.

„Čo sa deje? Skoro som do vás narazil.“

„Hľadáme jedno dievča,“ povedal policajt a zasvietil dovnútra baterkou. „To je ona,“ povedal. Pozrel som sa na ňu. Vo svetle baterky som videl, ako sa jej trasie brada a po lícach jej stekajú slzy.

„Čo vám stihla natárat?“ spýtal sa ma policajt, zatiaľ čo jeho kolega otvoril dvere pri dievčati a začal ju ťahať von. Ľudia, ešte som nezažil taký strach v priamom prenose, aký mala ona. Vydávala nesúvislé, nezrozumiteľné zvuky, triasla sa na celom tele a snažila sa ma chytiť za ruku.

„Utielka zo psychiatrie,“ povedal policajt.

„To... nie je... haaa... pravda,“ vzlykalo dievča. „Prosím vás, nedo... nedovoľte...“

Vyslobodil som si ruku z jej zovretia.

„Aj mi prišla nejaká čudná,“ povedal som policajtovi. „Taká... akoby mala abšťák, alebo čo. Vravela, že ju...“

Vtedy som si všimol postaršieho tripla v civilnom obleku, ktorý vyšiel z policajného auta a oprel sa oň. Bol útlý alebo skôr štíhly, vlasy mal šedivé, nakrátko ostrihané a k nim upravenú mušketersku briadku. Oblečený bol v jednoduchom sivom obleku a okolo krku mal prehodený biely šál, ako nejaký variétny umelec.

Keď ho moja triplica zbadala, už jednou nohou na ceste, ale druhou stále bojujúc o svoje miesto v aute, od strachu sa jej podlomili kolená a bola by spadla, keby ju policajt pevne nedržal. Čo vám stihla natárat? Tak sa ma to spýtal? Prečo stihla? Ako vedel, že som ju mal v aute len tak krátko?

„Že ju čo? Čo vám povedala?“ spýtal sa policajt, keď som sa odmlčal.

„Že ju... nikto nemá rád.“

Policajt sa zasmial. „Však si ju už niekto obľúbi, nebojte sa. Chodte, pokračujte v jazde. My ju odvezieme naspäť do ústavu.“

Potom prešiel na druhú stranu a pomohol kolegovi s triplicou. Spolu ju viac niesli, ako viedli, k svojmu autu. Pomaly som naštartoval a upravil si pás. Pozeral som sa, ako ju tlačili do auta. Vzpierala sa. Ten tripl ju znenazdajky chytil za vlasy a druhou rukou sa rozohnal. Jeden z policajtov ho zastavil skôr, ako ju stihol udrieť. Niečo mu vrazil a ukázal na mňa. Tripl sa potom ku mne otočil a dlhými rukami mi zlostne naznačil, aby som vypadol. Už nevyzeral ako variétny umelec. Teraz z neho išiel strach, z ktorého sa mi zježili chlpy na šiji. Aj dievča sa ku mne otočilo. Oči malo vydesené ako uštvaná srnka.

Pomaly som sa pohol, že prejdem krajom cesty okolo ich auta a potom, neviem, čo to do mňa vošlo, som pritlačil plynový pedál a vyrútil sa rovno na nich. Tripla som nabral predným blatníkom skôr, ako stihol odskočiť. Policajti sa snažili vyskočiť na svoje auto, aby som ich nezrazil. Natiahol som sa nabok a otvoril dvere spolujazdca, aby mohlo dievča naskočiť. Vklzlo dovnútra tak šikovne, že som takmer ani nemusel pribrzdiť.

„Zapni si pás!“ zavelil som a šliapol na plyn. Fiat sa rozreval a vykašľal z výfuku kúdoly čierneho dymu. Trvalo možno

šesť-sedem sekúnd a mal som tam stovku. Kým oni stihli nasadnúť a otočiť sa na ceste, boli sme od nich dobrých dvesto metrov.

Triplica sa pripýtala a mlčky sedela. Čo to robíš, chlape? vravel som si. Čo ak naozaj utiekla z nejakého ústavu a ja som kvôli nej zaútočil na policajtov? Pánabeka, za toto ma zavrú.

Síce som tú cestu nemal veľmi prejazdenú, ale som dobrý šofér. Rezal som to dolu kopcom dobrou stoštyridsiatkou, v zákrutách stovkou. Oproti mne sa s námahou plazil kamión a za ním niekoľko disciplinovaných svetiel. Policajné auto muselo byť za mnou aspoň dve-tri zákruty, lebo som ho v spätnom zrkadle ešte nevidel.

„Drž sa!“ zakričal som na triplicu a tesne pred kamiónom som jemne pribrzdil. Hneď ako ma minul, som uvoľnil brzdový pedál, zatiahol ručnú a urobil hodiny. Viem takéto triky. Trénovali sme to na parkovisku v Ružinove. Vtedy som ani netušil, ako sa mi to raz zídde. Keď spoza zákruty vyletelo policajné auto, to už som bol zaradený v protiídúcej kolóne, nalepený na kamión, aby ma nespoznali podľa predných svetiel. Preleteli okolo nás a rútili sa dole k Jabloňovu. Iste si vraveli: Kde ten parchant môže byť?

Hneď ako sa stratili za zákrutou, som kamión obehol cez plnú čiaru a vypustil z výfuku ďalšieho krakena. Tesnenie pod valcom som mal zodraté, preto toľko čierneho dymu pri každom šliapnutí na plyn.

Vracali sme sa teda späť na Rožňavu. Kým policajti zistia, že nie som pred nimi, budeme už ďaleko. Prejdem cez Rožňavu do Dobšinej, tam sa dám na východ a do Košíc.

„Tak hovor,“ povedal som, keď sa nám vrátil dych a pokoj.

Chvíľu bola ticho, dúfal som, že premýšľa a nie ignorantsky mlčí, potom začala: „Mala som štrnásť, keď ma kúpili od rodičov.“

„Blbosť. V dnešnej Európe nie je možné kúpiť dieťa a nechať ho zmiznúť. A čo v škole? Tam si to predsa museli všimnúť.“

„Oni prišli s dokladmi z úradu toho splnomocnenca vlády pre stromových ľudí. Že mám ísť na internátnu školu. Naším to bolo jedno, keď im zaplatili. Keby vedeli, čo ma čaká, tak by to nedovolili. Veľa dievčat takto pozbierali. Ale len stromových,

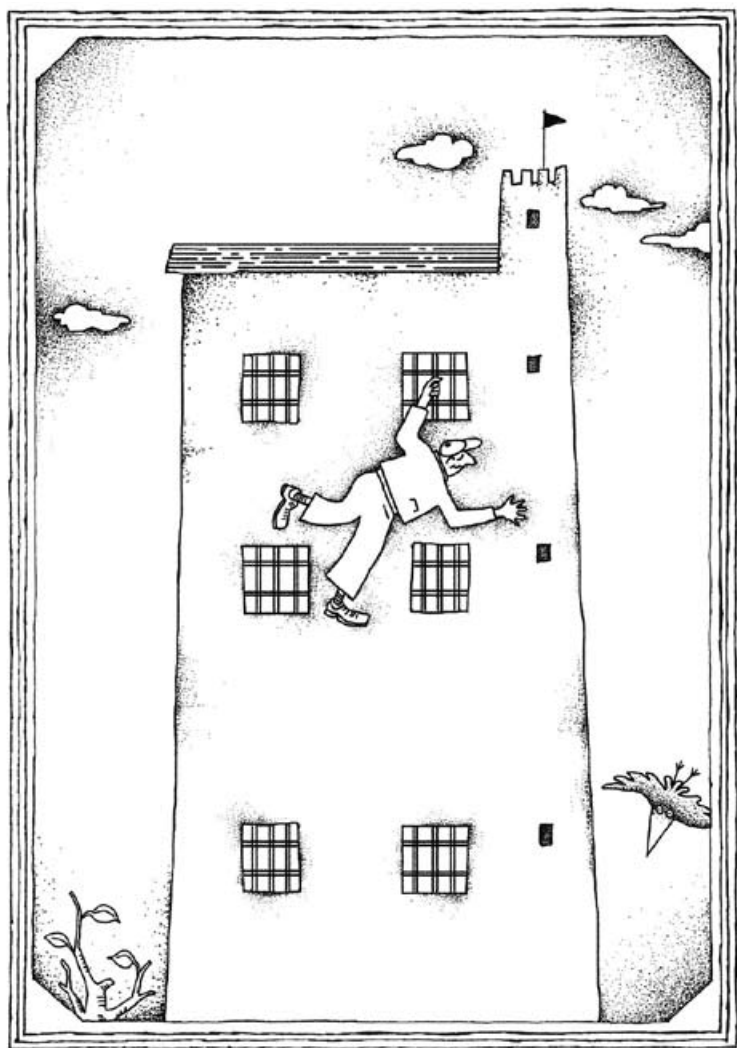
z tých najchudobnejších osád. Tam sa to nevyšetruje. Úrady poriadne ani netušia, koľko detí tam žije. Majú ich v počítačoch, posielajú peniaze rodičom, ale o deti sa nestarajú. Oni po našich osadách v korunách stromov loziť nebudú, nebojte sa. V lesoch za Krásnou Hôrkou vybudovali za peniaze z eurofondov v korunách stromov chránené dielne. Akože občianske združenie pre pomoc stromovým ľuďom, alebo čo ja viem čo. Ale namiesto chránených dielní tam ponúkali mladé dievčatá.“

Počkal som, kým si poplakala. Ešte stále som celkom neprestal ľutovať, do čoho som sa to namočil a netrpezlivo som čakal, kedy jej uverím. Vravela, že tam bola tri roky a že mala štrnásť? To má teraz sedemnásť. Kútikom oka som sa na ňu ešte raz pozrel. V tme som toho veľa nevidel, mesiac nám teraz svietil odzadu, ale základné krivky som rozpoznal. Bolo to...

Šaca. Za chvíľu som v Košiciach. Dost' bolo snenia, teraz sa treba sústrediť na cestu. Ale dobrá rozprávka, nie? Normálne ma to vzrušilo, tá predstava polonahej mladej triplice. Chlapi, dofučať! Nič nebude, som v aute sám. To som si vymyslel, tú triplicu a to všetko okolo nej. Hádam ste si nemysleli, že by niekto urobil hodiny na Soroške? Tu v Šaci je už premávka dost' hustá a nie je bezpečné rozptyľovať sa takýmito predstavami. Ale aspoň mi cesta dobre prešla. To je choroba z povolanía – stačí mi päť minút jednotvárnosti alebo nečinnosti a hneď sa mi pred očami začne odvíjať nejaký príbeh.

Vysvetlím vám ešte, ako som sa dostal k týmto predstavám, aby ste ma nemali za magora. V Rožňave na pumpe som tankoval. Mohli byť tak dve po polnoci. Pri pokladni som pred seba pustil chlapa, ktorý držal v rukách dve fľaše vody a niekoľko sendvičov. Aby mu to nespadlo, tak som ho pustil pred seba. Kým som platil ja, tak som cez okno výkladu videl, ako si sadol za volant starej bielej dodávky, v ktorej sedelo ešte zo päť chlapov. Asi sa vracali z nejakej týždňovky. Odišli smerom na Košice. Dobehol som ich tesne pod Soroškou. No a im spadol pod auto tripl. Ledva som za nimi stihol ubrzdiť. Ani som nevyšiel von, len keď som ich obiehal,

videl som, ako stoja okolo neho (alebo nej) a rozprávajú sa. Jeden z nich, silný, vyšportovaný tripl v montérkach, sa ku mne ešte otočil a rukou mi kývol, že sa nič nestalo. Aj cez zavreté okná som ho počul, ako hovorí *šicko je v poriadku, idz het, chlope*. Alebo také niečo. A pokračoval som ďalej do Košíc. Takže preto sa mi začal v hlave odvíjať ten príbeh. Keby som ho na benzínke nepustil pred seba, tak by som ju asi zrazil ja. A teraz by som s krásnou triplicou unikal v ústrety romantickému dobrodružstvu. Normálne by som nedbal niečo také aj zažiť. Ale musela by byť pekná.

Lešenáři (1)

Pišta sa postavil k dodávke a zapálil si. Pozeral sa na svojich chlapov, ako kladú posledné drevené podlážky na najvyššie poschodie lešenia. Bolo ťažké postaviť to za tri dni okolo celej kostolnej veže, ale stihli to. Teraz ešte ostávalo naložiť na aviu všetky zvyšné rúry a odviezť ich do Topolčian do firmy, ktorá si ich najala. Potom môžu ísť domov. Počítal, že ak všetko dobre pôjde a cestou sa ešte zastavia niekde na večeru, v Prešove by mohli byť okolo pol štvrtej ráno. Potom tri dni voľna. Pôjde asi na ryby na Ružín. Možno so sebou vezme aj ženu, ale pravdepodobne mu bude stačiť len pivo. Aj tak by nešla.

Po vonkajšej strane lešenia obratne zliezal Feri, tridsaťročný tripl, ktorý s nimi pracoval len od minulého roka.

„Feri, bazmeg, zalez dovnútra!“ zakričal na neho Pišta.

„Neboj še, Pištu, ja nespádnem,“ zavolať naspäť Feri a aby ho našťval ešte viac, urobil na rúre stojku. O pár sekúnd už bol na zemi a previnilo sa uškříňal. „Ta nemožem za to, Pištu. Tomu še neda odolac. To vy ľudze nemožece pochopic.“

„Veď ty si tiež človek, tak sa tak správaj! Ak na nás kvôli tebe pošlú bezpečnosť práce, tak ty nebudeš môcť pochopiť. Kolkokrát som ti už vravel, aby si toto nerobil! Čo sa nevyblázníš na stromoch, ako ostatní triplovia?“

„Doraz budze tma, ta kto ma uvidzi? A stromy su bars nizke.“

Z lešenia už zliezli aj ostatní Pištovi chlapi. Bratia Dominik a Eči z Barce, síce ešte mladí, niečo málo po dvadsiatke, ale robotu si urobili. Obaja boli vysokí a štíhli, ako basketbalisti. Domino bol zodpovedný, rozumný, vodcovský typ. Eči sa o prácu veľmi nestaral,

žil si svoje. Rozprával málo a keď niečo povedal, väčšinou to bola hlúposť, za ktorú ho vysmiali. Preto rozprával menej a menej, až jedného dňa zrejme nadobro skončí. Potom tam bol Laco Ondič, zavalitý štyridsiatnik, tiež tripl ako Feri. V posledných rokoch pribral a brucho mu už začínalo prekážať, ale práce stále urobil za dvoch.

Pišta s Lacom Ondičom začínali spolu pred sedemnástimi rokmi v Košiciach. Odvtedy už stavali lešenia skoro po celom svete. Prešli Bratislavou, Prahou, potom štyri roky stavali lešenia po rafinériách v západnej Európe. Tam sa nechali naverbovať na prácu v Kuala Lumpure, ale keď zistili, že tam namiesto železných rúr stále robia lešenia z bambusov, tak sa na to vykašľali a vrátili sa domov. Ondiča si tam chceli nechať, ponúkali mu mzdu, o akej sa mu doma nemohlo ani snívať. Skúsených a navyše aj rozumných triplov v juhovýchodnej Ázii veľa nemajú a tie ich bambusáky normálni ľudia postaviť nedokážu. Ale on bez Pištu nechcel a Pišta zase nechcel bambus.

Posledným prírastkom v ich partii bol už spomenutý tripl Feri Labanc z Kysaku. Bol mladý a šikovný. Roky reprezentoval Slovensko v treeballe, ale kvôli zraneniu s tým prestal. Pišta ho zamestnal, lebo lešenárska partia sa bez šikovného tripla ťažko zaobíde. Kedysi mu stačil Laco Ondič, ale teraz bolo viac práce a Laco už nevládal tak ako pred rokmi. Feri bol dobrý pracant, spoľahlivý, ale kvôli tým hlúpostiam, ktoré občas na lešení robieval, Pišta už neraz oľutoval, že ho zobral. Stačilo, aby sa na ulici objavili nejaké mladé ženy a mohol si byť istý, že Feri zase bude robiť stojky alebo skákať cez tri poschodia ako opica. Celé lešenie sa s nimi triaslo, keď začal blbnúť. Laco Ondič ho už kvôli tomu chcel párkrát aj zbiť, ale Pišta to nedovolil. Svojím spôsobom mali Feriho všetci radi. Mal vždy dobrú náladu a keď bolo treba, dokázal ňou nakaziť aj ich. A aj tá jeho šariština sa dobre počúvala. Najmä na strednom a západnom Slovensku to mali ľudia radi.

Naložili zvyšné rúry a bratia Domino s Ečim si sadli do avie, aby ich odviezli. Pišta naštartoval svoju starú dodávku a s Lacom a Ferim išli dopredu. Stretnú sa vo firme, vyložia rúry, odstavia áviu, odovzdajú od nej kľúče a hajde domov na východ.

Na večeru sa zastavili na salaši v Partizánskom. Dali si guláš s knedlíkmi a pivo. Okrem Pištu, on nemohol piť, lebo šoféroval. Chlapi si kúpili pivo aj na cestu, Pištovi to neprekážalo. Keď vypili každý po tri-štyri pivá a k tomu si dali po cigarete, bol v kabíne dodávky smrad ako v krčme. Vtedy sa mu dobre šoférovalo. Chlpské auto má smrdieť. Bola to dobrá dodávka, mal ju už skoro pätnásť rokov. Starý Ford prerobený tak, že okrem dvoch ľudí vpredu sa v zadnej časti mohli pohodlne odviezť ďalší štyria. Boli tam štyri samostatné sedadlá, po dve za sebou na každej strane a medzi nimi, v uličke, mohli voziť náradie a dvojmetrové rúry alebo podlážky, ak bolo treba.

Za Rimavskou Sobotou mu pospali, ale to bolo jedno. Už ho to ich hulákanie a pokrikovania aj tak začínalo unavovať. Stiahol si okno, aby naňho fúkal čerstvý vzduch a pokojne šoféroval. Nebolo sa treba náhliť, na prázdnej ceste to z Rimavskej Soboty do Prešova urobí za dve hodiny. Dve a pol. Doma budú možno aj pred treťou.

Keď míňali Plešivec, vyliezol spoza hrebeňa Slovenského krasu mesiac. Bol taký jasný, že si Pišta mimovoľne sklopil tienidlo. Potom sa nad tým zasmial. Sklápať si tienidlo kvôli mesiacu! To si musí zapamätať a potom to povedať chlapom, keď sa zobudia. Opäť ho vyklopil a zapálil si cigaretu.

V Rožňave zastal na benzínke, pretože sa potreboval trochu ponatahovať a niečo prehryznúť. Od Partizánskeho vyhladol. Tankovať nechcel, to zvykol až v Jablonožve na Agipe. V Rožňave je draho. Chlapi sa ani nezobudili, len Laco Ondič, ktorý sedel vpredu vedľa neho, čosi zavrčal a v polospánku si vyložil na palubovku tie svoje krátke triplovské nohy. Montérky sa mu povytiahli a odhalili silné lýtka pokryté hustými ryšavými chlpmi. Pišta kúpil zopár sendvičov a minerálku. Nejaký dobrák ho pustil pred seba, takže nemusel čakať v rade. Aj tak tam vlastne žiadny rad nebol, len traja ľudia, ale aspoň nemusel čakať. Keď sa vrátil do auta, chlapi sa zobudili. Jeden sendvič dal Lacovi, jeden sebe a jeden hodil dozadu, aby si ho rozdelili. Bolo mu jedno, kto ho zje.

Keď sa po desiatich minútach driapali hore Soroškou, chlapi už zase spali. Pištovi sa začínalo trochu driemať. Jedlo ho uspávalo.

Ľutoval, že si nekúpil kávu alebo nejaký energetický nápoj. Mohol teraz popíj... Prudko skočil na brzdu a vykrikol. Laca Ondiča vystrelilo zo sedadla a narazil hlavou do čelného skla. Aj chlapi vzadu popadali a hrešili. Ozval sa náraz a auto zastalo.

„Co še stalo? Co še stalo?“ kričal Feri.

Pišta nehybne sedel, akoby premýšľal, či sa mu to všetko len nezdalo.

„Sa mi vidí,“ povedal po chvíli, „že mi spadol tripl pod kolesá.“

Laco Ondič si šúchal hlavu a po Pištových slovách sa natiahol dopredu a snažil sa cez čelné sklo pozrieť na cestu. „Niečo tam leží,“ povedal.

Všetci vyšli von, pomaly a disciplinovane jeden po druhom, akoby si išli len zapáliť. Nikto nechcel byť prvý. Pred autom na ceste bola nehybná postava tripla. Ležal na chrbte, oblečený v špinavých krátkych nohaviciach a pestrofarebnej košeli. Mohol mať štyridsať, možno aj päťdesiat rokov, očividne chudobný, zanedbaný alkoholik, ktorý sa zrejme vracal z dediny do lesnej osady a zaspal na konári nad cestou. Zobudila ho ich prichádzajúca dodávka, zľakol sa a spadol.

„No bazmeg,“ povedal Pišta. „Skúste dakto, či dýcha.“

Feri si kľakol a priložil triplovi prsty na krk, tam, kde predpokladal krčnú tepnu.

„Asi nedýcha,“ povedal. „Nič necítim.“

Aj Laco Ondič si kľakol a odtlačil Feriho nabok. „To musíš takto,“ povedal a naklonil sa nad tripla, že si priloží ucho na jeho hrud. „Fuj!“ zvolal s odporom a vzpriamril sa. „To čo je za tripla? Smrdí jak prasa!“

„Auto ide,“ povedal Domino a kývol hlavou dozadu. Spoza ich dodávky sa pomaly vysunulo svetlo a za ním tmavé osobné auto. Pišta si až vtedy uvedomil, že za ním išlo už hore kopcom, videl ho v zrkadle.

„Feri, pošli ho het. Nech sem nečumí. Nemusí každý vedieť, čo sa stalo.“

Feri sa otočil a kývol vodičovi, aby pokračoval a nezastavoval. „Šicko je v poriadku, idz het, chuju!“

Auto zaprskalo, akoby sa zľaklo a z výfuku vypustilo kúdol hustého dymu. Keď osameli, Laco Ondič sa spýtal Pištu: „A čo teraz? Zavolaj policajtov, nie?“

„Hej, policajtov!“ vyprskol Pišta. „A ten bordel v aute im ako vysvetlíš? Samé fľaše, smrad, veď aj ja smrdím, ako keby som presedel v krčme celý večer.“

Eči dobromyseľne povedal: „Pišta, to musíme ohlásiť. Veď za tripla ťa zavrú ako za človeka!“

Laco Ondič vyskočil zo zeme, ani čoby ho vystrelili a natiahol sa pästou po Ečim: „Ty ma nesar, ci boha!“

Našťastie, Pišta s Ferim stihli medzi nich skočiť a Laca chytili. Bratia ustupovali k autu a Eči sa ospravedlňoval: „Prepáč, Laco, ja som to tak nemyslel. Nemyslel som teba, pána beka! To sa tak hovorí, ako vtip! Ako metastáza, chápeš?“

„Metafora, Eči,“ povedal Pišta a nasilu sa zachechtal, aby Laca upokojil. Ten však už bol príliš nakopnutý. Zrejme ho popudilo, že Eči, namiesto toho, aby v tichosti vycúval, na neho ešte skúšal tie svoje srandičky. Pišta usúdil, že je najvyšší čas dostať situáciu opäť pod kontrolu, tak sa postavil medzi nich, mierne zodvihol ruky a okríkol ich tónom, aký používal v práci. To vždy zabralo.

„A teraz ticho! Laco! Ticho tu bude! Teraz nemáme čas na somariny! Musíme sa rozhodnúť, čo s triplom!“

„Ta nahajme ho tuna,“ povedal Feri. „Idzme do chuja stadzi a hotovo!“

„Nemôžeme ho tu nechať,“ povedal Pišta. „Ak ho tu nájdú, vyhlásia v správach, že ho dakto zrazil a ušiel z miesta nehody a ten chlap pred chvíľou nás videl. A stál tu za nami dlho, veď on by si možno aj na ešpézetku spomenul.“

„Jak spomenul? Šak še skoro dosral, kedz som ho okriknul. Ši nevidzel toten...“

„A čo chceš robiť, Pišta?“ prerušil ho Laco Ondič. „Neviem, čo špekuluješ. Nepil si, nebola to tvoja vina, dosvedčíme ti. Tak čo špekuluješ?“

„Špekulujem, lebo by mi papiere zobrali a z pokuty by som si to mohol hodiť. Tuto dole je značka, že ponad cestu vedú chodníky

triplov, rýchlosť je tu znížená na štyridsiatku, ja som išiel najmenej osemdesiat. Brzdná dráha tu ostala ako... oná... mliečna dráha. Ten debil musel byť ožratý alebo sfetovaný, spadol mi rovno pod auto. Alebo tam spal. Alebo skočil, bazmeg.“

„Oni tam tak, v tých lesných osadách,“ začal Eči, ale Laco Ondič ho umlčal pohľadom.

„Ta čo zrobíme?“ spýtal sa Feri.

„Neviem,“ povedal Pišta. V skutočnosti mal plán, ale chcel, aby to navrhol niekto z nich. Naložiť tripla do auta a zhodiť ho na neďalekom odpočívadle zo skaly. Nájdu ho možno až o pár týždňov a aj to hádam desať kilometrov odtiaľto. Možno nikomu ani nenapadne, že ho zrazilo auto, ale že sa sfetoval a spadol zo skaly. Ved' kto by už vyšetroval smrť tripla z osady? Len nech to navrhne niekto z nich.

„Tak ho teda naložíme do motora,“ povedal Laco Ondič, „a vyložíme ho o nejakých dvadsať kilometrov od tadeto. Zajtra ho nájdu a v správach povedia, že neznámy šofér zrazil tripla pri Moldave. Ten debil, čo tu bol, si to nedá dokopy. Ved' koho by to...“

„Hýbe sa!“ zvolal Domino tak prudko, že sa všetci zľakli. Pozreli sa na ležiaceho tripla a skutočne – pohýbal jednou rukou, potom druhou, chvíľu sa snažil nadvihnúť hlavu, ale tá mu len odkvacla a tupo klepla o asfalt, potom zase znehybnel. Tentokrát už však bolo zreteľne vidieť pohyby hrudníka pri dýchaní.

„Žije, bazmeg,“ zamrmlal Pišta. Nemal z toho veľkú radosť. Jeho situácii to nijako nepomohlo. Dole v lese, asi pol kilometra pod nimi, uvidel svetlá prichádzajúceho auta. Necelá minúta a je pri nich.

„Rýchlo,“ povedal a chytil tripla pod pazuchy. Na rukách zacítil vlhko a striaslo ho od hnsu. „Chyťte ho niekto za nohy, naložíme ho. Ide auto.“

Domino sa prvý odhodlal a pomohol mu naložiť tripla cez zadné dvere do uličky medzi sedadlami. Rýchlo naskákali dnu a keď prichádzajúce auto vyliezlo zo zákruty za nimi, už boli v pohybe.

„Rošvic!“ zvolal Feri zozadu na Pištu. „Rošvic švetlo, Pišu! Ta to kref, abo co to z ňeho ceče!“

Pišta spomalil a počkal, kým ho prichádzajúce auto predbehlo a potom spínačom nad hlavou rozsvietil svetlo v kabíne.

„Krv!“ zvolal Eči. „Vyteká spod neho krv!“

„To neni krv,“ povedal Domino. „Čo to je?“

„Pivo še mi rozlilo,“ povedal Feri a v jeho hlase sa miešala úlava s ľútosťou. „Ciii, jaka škoda!“

Pišta vypol svetlo a okríkol ich: „Robte hlúposti, nech nás dakto vidí!“

Laco Ondič sa napil minerálky z fľaše a ponúkol aj Pištovi. V kabíne sa rozhostilo ticho. Prvýkrát od nehody nikto nič nevravel. Už prešli cez sedlo Sorošky a začínali klesať. Mesiac im z boku tak osvetľoval cestu, že by mohli ísť aj bez svetiel. Zozadu sa ozval bolestný, hrdelný vzdych.

„To bol on?“ spýtal sa Pišta.

„On,“ povedal Domino.

„Musíme ho odviezť do Moldavy do nemocnice,“ povedal Laco a uprene sa zadíval na Pištu, čakajúc odpoveď. Pišta chvíľu mlčal, potom cez takmer zovreté pery povedal: „Myslel som, že ho len niekde vyložíme.“

„Nemôžeš ho vyhodit', keď žije.“

„Kvôli nejakému alkoholikovi mám riskovať papiere?“

„Oni sa na to budú tak pozerat', že si ho kvôli papierom nechal zmrieť. A my tiež,“ povedal Domino.

„Jak vy tiež? Aj vy ma chcete súdiť, či čo?“

„Ale nie. Tak som to myslel, že ak ho vyhodíme z auta, tak budeme všetci páchatelia.“

„Tak keď nás zavrú, postavíme lešenie v každej slovenskej base!“ zvolal Eči a začal sa smiať. „Basista esero!“

„Robime, i kedz šedzime!“ pridal sa Feri so sloganom.

„Zavezme ho do nemocnice,“ naliehal Laco Ondič. Nemal žalúdok na to, aby toho človeka len tak vyhodili na kraj cesty. A to nie preto, že aj on sám bol tripl. Rozhodne k tomu zranenému ožranovi necítil žiadnu druhovú spolupatričnosť. Chápal Pištove

obavy a nemal mu to za zlé. Poznali sa takmer dvadsať rokov a vedel, že Pišta nie je zlý chlap. Ale nemožno predsa z auta len tak vyhodit' umierajúceho človeka! „Povieme, že sme ho našli na kraji cesty a hotovo.“

„Tak, jak hutoriš,“ povedal Feri. „On budze hovno znac, kec še zobudzi.“

Pišta stále váhal. Predná maska aj nárazník sú poškodené od nárazu, každý blbec zistí, že ho zrazil on. Určite tam bude aj nejaká krv, na triplovi kúsky laku z dodávky. To bude polícia všetko vyšetrovať. Ééééé, prečo ten opičiak nezomrel!

„Fúj, ako smrdí, bazmeg,“ znechutene povedal. Azda tým chcel chlapov proti zranenému triplovi mimovoľne poštváť.

„Už máme pootvárané všetky okná,“ povedal Eči. „Čo tam oni v tých osadách žerú hovná?“

„Aby si sa neposral,“ povedal Laco Ondič.

„Čo ti je furt, Laci,“ zastal sa Domino brata. „Veď ty nežiješ v lesnej osade, tak čo sa tak zlostíš? To už nemôžeme ani povedať, že smrdí? Veď ty s ním nemáš nič spoločné!“

„Ale, daj mi pokoj,“ odvrkol Laco.

Práve míňali benzínku Agip v Jabloňove. Pišta tam chcel tankovať. Nádrž mal už prázdnu, kontrolka svietila cez celú Sorošku, ale vari môže zastať na benzínke s umierajúcim triplom v kabíne? Ježišmária, to je noc!

„Tak čo, nezastaneš?“ spýtal sa Laco a pozrel na ukazovateľ paliva. „Veď je prázdna nádrž.“

Pišta chvíľu mlčal, premýšľal, čo povedať. „Musíme vydržať do Moldavy. To neni ďaleko. Budem vyhadzovať rýchlosť dole z kopca.“

„Ci boha Piťu,“ zvolal zozadu Feri, keď to počul. „A jak to nevytrime? Co zrobime? Zakopeme tripla v jarku?“

„Ale vytríme, čo by nevydržalo,“ podráždene odvetil Pišta. „Ešte tam bude zopár litrov. A čo mám robiť, bazmeg? To mám zastať na pumpe plnej ľudí?“

Odmĺčali sa. Všetci piati, vrátane Pištu vedeli, že benzínka je pred treťou v noci takmer prázdna a keby aj nie, kto by im čumel